

Sosiaalialan kirjaamisosaimisen vahvistaminen käytännössä ja johtamisen näkökulmasta

Marjo Orava 8.5.2019

Miksi asiakastietoa dokumentoidaan?

- Sosiaalihuollon asiakaskirjaukset on tehtävä viipymättä
Asiakasasiakirjalain 4 §:n mukaisesti
- Lainsäädäntö velvoittaa kirjaamiseen, mutta myös ohjaa sitä mitä kirjataan
- Käytännössä asiakastiedon tallentaminen on välttämätöntä arviointien, suunnitelmien ja päätösten tekemiseksi
- Kirjaukset ovat väline työn laadun ja vaikuttavuuden kehittämiseen
- Kirjauksilla tuotetaan tietoa menetelmistä ja tuloksista sosiaalialan kehittämiseksi

Tietojohtamisen perusta on Kanta-palvelut ja sosiaalihuollon asiakastiedon arkisto

- Kanta-palveluiden ja sosiaalihuollon asiakastiedon arkiston käyttöönotto edellyttää määrämuotoista, rakenteista kirjaamista
  - Määrämuotoinen kirjaaminen = asiakastietojen kirjaaminen yhteisesti sovitulla tavalla
  - Määrämuotoinen asiakirja = asiakasasiakirja, jolla on kansallisesti yhtenäinen ennalta määritelty rakenne asiakastietojen kirjaamista varten, joka noudattaa asiakasasiakirjalakia
- Määrämuotoinen, rakenteinen kirjaaminen tuo perustietoa asiakasmääristä ja palvelun tuottamisesta
- Työntekijän on hallittava määrämuotoinen kirjaaminen, muuten käytössä oleva tieto on virheellistä
- Esimiehen vastuulla on, että työntekijä hallitsee määrämuotoisen kirjaamisen
- Laadukas kirjaaminen = laadukas sosiaalihuolto

Arkiston käyttöönotto edellyttää uuden oppimista

- Kaikkien tulee tuntea uudet kirjaamiskäytännöt, sosiaalihuollon palvelutehtävät, sosiaalipalvelut sekä palveluprosessit ja kyetä liittämään asiakasasiakirja kontekstiin
- Kaikkien tulee osata asian- ja asiakkuudenhallinta
- Työntekijälle tulee määritellä käyttöoikeudet THL:n määräyksen mukaisesti. Hänen tulee käyttää toimikorttia kirjautuessaan asiakastietojärjestelmään ja hänen tulee osata liittää asiakasasiakirjat oikeaan toiminta- tai palveluyksikköön
- Työntekijän tulee tallentaa asiakasasiakirja Sosiaalihuollon asiakastiedon arkistoon heti, kun se on valmis

On tärkeää kirjata myös laadun kehittämiseksi

- Työntekijän oma ammattitaito kehittyy
- Koko organisaation palveluiden laatu kehittyy
- Asiakastieto on aidosti hyödynnettävissä siellä missä asiakasta palvellaan tai hänen palvelujaan suunnitellaan
- Tuottamalla tietoa asiakkaista, heidän tarpeistaan ja sosiaalihuollon työn vaikuttavuudesta mahdollistetaan tarpeisiin vastaaminen myös mm. resursoinnissa

Aidosti voin todeta että avoimeen dokumentaatioon tutustuminen oli parasta, mitä ammatilliselle kehittymiselleni on tapahtunut. Sen myötä työstäni on tullut sisällöllisesti laadukkaampaa

Asiakkaan osallisuus, eettisyys ja läpinäkyvyys

- Useampi laki edellyttää asiakastiedon kirjaamisessa asiakkaan osallisuutta, asiakaslähtöisyyttä, eettisyyttä ja läpinäkyvyyttä, toteutuvat nämä asiat vielä liian harvoin sosiaalihuollon käytännön työssä
  - GDPR
  - Suomen perustuslaki
  - Laki asiakkaan asemasta ja oikeuksista
  - Sosiaalihuoltolaki
  - Lastensuojelulaki
  - Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta ja iäkkäiden sosiaalipalveluista
  - Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista
  - Laki vammaisen henkilön tulkkaukspalveluista ja Laki kehitysvammaisten erityishuollosta

Kuka kirjauksia lukee?

- Asiakas
- Moniammatillisen työryhmän jäsenet
- Kollegat

Tavoitetila

- Koko sosiaalihuolto, sekä julkinen että yksityinen sektori on ottanut käyttöönsä Kanta-palvelut ja sosiaalihuollon asiakastiedon arkiston
- Miten pääsemme tavoitetilaan?
- →

Miten saavutamme tavoitetilan kirjaamisen näkökulmasta?

- Suomessa on 2000 kirjaamisvalmentajaa, jotka muodostavat kirjaamisvalmentajien verkostot maakunnissa
- Kirjaamisvalmentajat tapaavat kolme kertaa vuodessa
- Kansa-koulu II –hankkeen aluekoordinaattorit välittävät ajankohtaista tietoa kirjaamisvalmentajille sosiaalihuollon tiedonhallinnan kehittämisestä
- Kirjaamisvalmentajilta saadaan tärkeää tietoa sosiaalihuollon palveluarjessa esiintyneistä ongelmakohdista kirjaamisen näkökulmasta
- Kirjaamisvalmentajia tuettava työssään

Osaamiskeskukset vahvasti mukana sosiaalihuollon tiedonhallinnan kehittämisessä

- Kanta-palveluiden käyttöönoton tuki
- Osallistavan ja eettisesti kestävä kirjaamisosaamisen vieminen käytännön työhön ja tukeminen käytännön työssä - lainsäädännön edellyttämällä tavalla
- Kirjaamisvalmentajien tukeminen
- 120 000 työntekijää ei ole vielä saanut valmennusta määrämuotoiseen kirjaamiseen
- Pelkästään julkisella sektorilla työskentelee 55 000 työntekijää sote-rajapinnalla
- Syventävän kirjaamisosaamisen levittäminen palvelutehtävittäin, jopa sosiaalipalveluittain